

## **FESTA DEL SANTÍSSIM MISTERI**

Sant Joan de les Abadesses, 11-9-2016

Fou en l'Any de la Fe, convocat pel sant pare Benet XVI, fa ara tres anys, que vaig presidir l'ofici de la festa del Santíssim Misteri, i de nou, en ple Any Sant de la Misericòrdia, convocat pel papa Francesc, torno a ser entre vosaltres seguint la tradició multiseular de venerar el Santíssim Misteri. Fou l'any 1619 quan es va instituir aquesta festa —som, per tant, ben a prop del quart centenari de la festa del Santíssim Misteri— i un any més la vila de Sant Joan és fidel a venerar el misteri que, en passar els segles, continua il·luminant la vida dels santjoanins.

Hi ha a més una efemèride que ens cal tenir present. Aquest any celebrem el centenari de la mort del venerable Josep Torras i Bages, bisbe de Vic. I, en aquest mateix lloc, tan estimat per ell, visitat, tant en la seva vida laïcal com sacerdotal i episcopal, és just que d'ell fem recordança i encara més quan l'any 1900 va escriure una carta pastoral sobre el Santíssim Misteri, tant per als santjoanins com per a tots els fidels d'arreu de la comarca, per convidar-los a un romiatge al prodigi eucarístic del Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadesses, ja que aquell any era jubilar.

El Dr. Torras i Bages en aquesta carta pastoral, amb el seu cor de cristià i de pastor, s'estenia en elogis del prodigi del Santíssim Misteri i s'endinsava en les profunditats d'aquest misteri que és ple de llum per a tots els qui amb cor d'infant i mirada de pobre s'agenollen amb afectes de veneració i estima davant la imatge i el prodigi eucarístic del Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadesses. Ell mateix expressava: «En eixes valls pirinenques, plenes de meravelles de la naturalesa, aiguaneixs dels rius que reguen la nostra terra, en les muntanyes que fan de capçalera al Principat de Catalunya, d'una arquitectura sublim, més gran que les més admirables catedrals que el geni de l'home ha bastit en honor de son Criador, abunden també els prodigis de la gràcia, i com cabalosos cristal·lins rius d'allí baixaren per a regar la nostra cristiana terra, com aigües de virtut sobrenatural, devocions seculares que emanen de prodigis i misteris. —I continua:— El Santíssim Misteri és un monument de la nostra vida popular, de la vida espiritual del nostre poble, que assenyala una victòria d'ordre moral, molt més significativa i de conseqüències que no pas les victòries bèl·liques, perquè els pobles viuen per l'esperit; i la vida perdurable, la que unes generacions transmeten a les altres, és la de l'esperit; i per això lo més permanent és la fe, de manera que els vostres passats menjaven, vestien, parlaven, d'una manera distinta de vosaltres, però com vosaltres veneraven el Santíssim Misteri, i d'aquell viril d'or i pedres precioses on està guardada la sagrada i miraculosa Forma sacramental eixien influències dolcíssimes i dels seus cors sentiments amorosos, lo mateix que ara, als darrers dies del segle XIX.» I el mateix diu el qui en aquests moments és successor del bisbe Torras i Bages: «La vostra presència en aquest recinte sagrat del monestir palesa que la devoció i l'estima vers el Santíssim Misteri

són vives en els santjoanins del segle XXI. Que no mori mai aquesta devoció i estima! Que el Sant Misteri guardi la fe cristiana d'aquest poble al llarg dels segles!»

El Santíssim Misteri, com el seu nom mateix ja ens ho diu, ens porta als tres grans misteris de la fe cristiana: l'encarnació, la creu i l'Eucaristia. Recordo que en l'altra festa del Santíssim Misteri en què vaig participar vaig expressar la fe en l'encarnació expressada en la talla del Sant Crist i les imatges que l'acompanyen en el Davallament. Fou l'any 1251 quan, amb fusta de noguera i d'avet (*ligna nucis et abietis*), fusta d'aquestes contrades, es va fer el Crist del Santíssim Misteri. Amb fusta de la nostra terra modelada per la mà de l'escultor es fa present, resta representat el qui és el Fill de Déu, fill de Maria, el qui és veritable Déu i veritable home. El Fill etern de Déu que és home com nosaltres, igual en tot amb nosaltres, excepte en el pecat. Jesús, el Fill de Déu, és de la nostra mateixa fusta; és com nosaltres, germà nostre. I per això ens salva del poder del pecat i de la mort. Com diem en el credo: «Per nosaltres i per la nostra salvació, davallà del cel, i per obra de l'Esperit Sant s'encarnà de la Verge Maria i es féu home.» Aquest és el primer aspecte del Santíssim Misteri que no podem mai oblidar: el rostre sereníssim del Crist és el rostre de la misericòrdia del Pare; és el rostre visible del Déu invisible.

El Crist del Santíssim Misteri és el crucificat. La devoció cristiana del segle XIII volia expressar en l'escena del davallament de la creu la veritat de la creu de Crist, de la seva mort redemptora. ¿Com pot haver-hi esperança en el món, si la mort i el pecat, si el sofriment i el mal no han estat vençuts? La mirada cristiana profunda de la realitat, de tot el que l'home vivia en la societat, en el seu cor, no era possible d'entendre sense la realitat del pecat original i el pecat dels homes. El mal físic, moral, espiritual té la seva arrel profunda en el misteri del pecat en el cor de la humanitat, en el cor de l'home. Solament el redemptor, el qui ha mort en la creu és l'esperança viva per a la humanitat. I el mateix hem de confessar nosaltres restant de genolls davant el Santíssim Misteri. En un món en el qual sembla que les conquestes de la humanitat en els diferents camps de la ciència i de la tècnica poden ofuscar la fe en el redemptor, nosaltres proclamem que en el cor de l'home hi ha un misteri més gran que ell mateix. Un misteri que, sense Crist, no troba la llum, sinó que resta en la foscor de la ment i en la buidor del cor. Amb el Concili Vaticà II nosaltres proclamem: «És ben veritat que el misteri de l'home només s'aclareix de debò en el misteri del Verb Encarnat... Per Crist i en Crist s'il·lumina l'enigma del dolor i de la mort, enigma que, fora del seu Evangeli, ens aclapara. Crist ressuscitat, destruint la mort amb la seva mort, ens donà la vida, a fi que, fills en el Fill, clamem en l'Esperit: Abbà, Pare!» (GS, 22).

Però el Santíssim Misteri no tindria la seva plena significació si no féssim esment del fet que li va donar el nom. Recordem que fou l'any 1426, durant l'abadiat de Marc de Villalba, quan en el reconditori, tancat amb una porteta de plata i excavat al bell mig del front de l'efígie del Crist del Davallament, es va trobar una sagrada forma partida en tres trossos. Els anys que van fer perdre la memòria no van ser capaços de corrompre la fidelitat de Crist en l'Eucaristia sota l'espècie del pa. El poble en veure aquest prodigi va cridar: «Misteri!», i els sacerdots de la canònica cridaren:

«Santíssim Misteri!» I així, amb aquest nom, ha arribat fins a nosaltres. El Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadesses és un misteri eucarístic, que ens parla de la presència real de Crist en el santíssim misteri de l'Eucaristia. Com ens diu el venerable Josep Torras i Bages: «Aquest Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadesses és el gran misteri de la fe cristiana. La fe de si mateixa és un gran misteri; però el gran misteri de la religió cristiana, del culte catòlic, és el Santíssim Sagrament de l'Eucaristia; per això la sagrada litúrgia l'anomena *mysterium fidei*.» Siguem agraïts. Fem de cada diumenge el dia del Senyor, i en el centre, que hi hagi la celebració del Santíssim Misteri de l'Eucaristia on Jesús ens acompanya donant llum a les nostres vides.

Germans estimats, un any més som convidats a posar la nostra mirada en el Santíssim Misteri. Que la nostra mirada no sigui superficial, sinó profunda; una mirada que sàpiga endinsar-se en el misteri de fe que el Santíssim Misteri manifesta. No tinguem por d'acceptar el que no entenem. No tinguem por de no capir tota la riquesa que en ell hi ha i es manifesta. L'actitud pròpia del cristià és la de mirar amb la fe. La resposta que el Senyor espera de nosaltres, santjoanins, és la fe cristiana. ¿Som conscients realment nosaltres de l'herència que hem rebut? Novament amb paraules de Torras i Bages: «Tu, oh veneranda antiga Col·legiata de Sant Joan de les Abadesses, que representes un dels més vells monuments de la fe catòlica del nostre país en la Reconquesta, tu ets d'aquestes esglésies privilegiades on Jesús, en l'august Sagrament, ell sap per què, deté la fragilitat de la matèria i conserva incorrupta l'espècie del pa, que per sa naturalesa amb gran facilitat i prestesa queda corromput.» Som en el bressol del nostre poble que té en la fe cristiana el seu cor, la seva ànima. En aquest Onze de Setembre és bo que tornin a ressonar les paraules que deia amb claredat Torras i Bages: «Si Catalunya deixés de ser cristiana, aleshores Catalunya tampoc seria catalana, perquè a Catalunya la féu el cristianisme i la seva naturalesa és cristiana.» La mirada agraïda al Santíssim Misteri ha de ser, doncs, acompanyada per aquella petició que va fer a Jesús el pare d'aquell noi posseït per un esperit maligne: *Crec, però ajuda'm a tenir més fe* (Mc 9,24). La fe en Crist ens obre la porta als misteris que, quan s'hi entra, esdevenen lluminosos i il·luminen la vida tant personal com social.

En el Santíssim Misteri, en el seu rostre serè brolla la llum que esvaeix tota tenebra en el cor de l'home. En aquest rostre hi trobem tot el misteri d'amor misericordiós de Déu a favor de la humanitat. En aquest rostre hi redescobrim la meravella de l'amor creador de Déu que estima la humanitat i la crida a la vida plena i feliç; hi redescobrim l'amor fins a l'extrem de Déu que no va estalviar el seu Fill, perquè en ell puguem ser alliberats del pecat i de la mort; hi redescobrim que en aquest rostre no hi ha cap retret, sols misericòrdia capaç de perdonar tot pecat, tots els nostres pecats, tot el meu pecat, podem dir tots i cada un de nosaltres. En ell, en el seu cor traspasat, hi ha la font de la misericòrdia que mai no s'exhaureix i que raja en els sagraments del baptisme, de la confessió, de l'Eucaristia.

Que ens ajudin a tenir la mirada de fe al Santíssim Misteri santa Maria la Blanca, Mare de Déu i mare nostra, i el beat Miró de Tagamanent, venerat en aquesta vila. Amén.